Пізнаємо природу

Сьогодні 29.01.2024

Уроκ №38

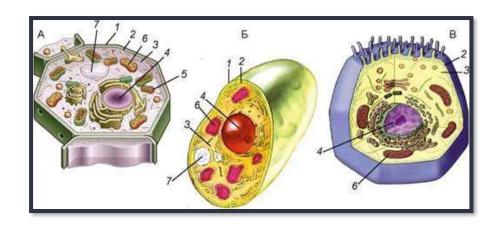
Дата: 31.01.2024

Клас: 5-Б

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 38

Вчитель: Капуста В.М.

Екскурсія в клітину – будова клітин. Лабораторне дослідження. Робота з мікроскопом та приготування тимчасового препарату

Мета уроку:

- сформувати в учнів знання про особливості будови клітин, про основні частини, з яких складається клітина, їхні властивості, органи та тканини, розвивати вміння та навички спостерігати за об'єктами природи, порівнювати їх, прагнення досліджувати навколишній світ;
- розвинути критичність, систематичність, послідовність мислення; встановлювати причино наслідкові зв`язки;
- сформувати вміння порівнювати, аналізувати, робити висновки, працювати з додатковою науково-популярною літературою, готувати стислі повідомлення, розвивати вміння самостійно працювати з текстом та малюнками підручника.

Організація класу

У вічі своїм друзям Ми зараз щиро глянемо, Привітно посміхнемося, щасливими всі станемо.

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

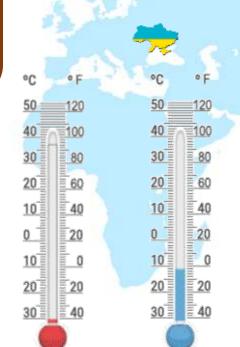

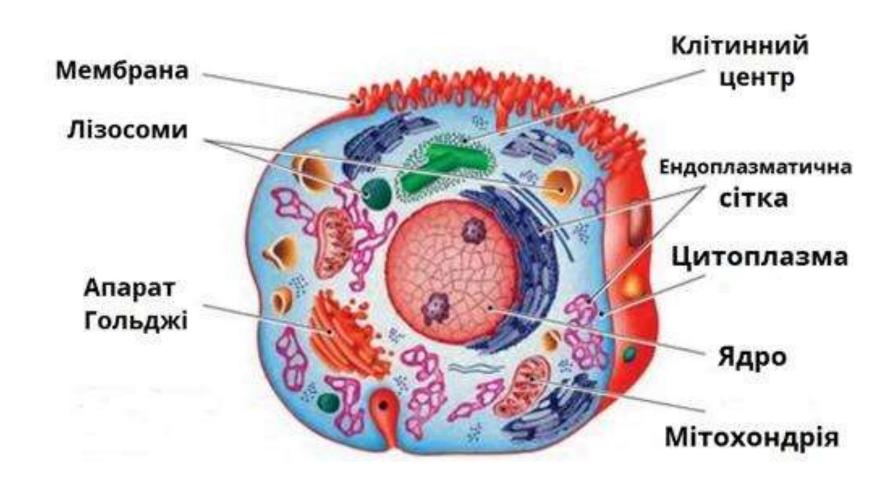
Привіт, друзі! А яка зараз пора року? Який місяць? Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Розглянемо будову клітини

Органели - постійні складові клітини, які мають певну будову та виконують різноманітні функції, забезпечуючи життя клітин.

Робота в підручнику

Прочитайте інформацію в підручнику та розгляньте малюнок 149.

Розпізнайте які органели клітини ховаються за зображеними об'єктами міста.

підручник. **Сторінка**

147-148

Подорож містом "Клітина"

- Щоб потрапити в це загадкове місто, потрібно спочатку перейти через кордон, який буде нагадувати гнучкий міцний паркан, мембрану. Мембрана не тільки оточує клітину, а й захищає від зовнішніх впливів. У ній є «ворота з охороною».
- Клітини рослин, грибів і бактерій над мембраною мають ще додатковий захист, як мур клітинну стінку.
- Далі рухаємось усередині клітини. А це не легко, бо в цьому місті не повітря, а рідка желеподібна суміш речовин, яка має назву цитоплазма.
- Центр керування клітиною, мерія міста це ядро. У ньому зібрана вся інформація і записана не на папері чи диску комп'ютера, а в речовині, яку називають ДНК.

Мал. 149. Місто Клітина

Подорож містом "Клітина"

У місті є фабрики, які випускають різноманітну продукцію, яку використовує , наприклад, для живлення, будівництва, здійснення життєвих процесів. Життя міста забезпечують електростанції мітохондрії, які пакують вироблену енергію в своєрідні акумулятори з назвою АТФ.

Якби ми потрапили в місто — **Клітина рослини,** то побачили б ще і фабрику **хлоропласти**, де відбувається фотосинтез (виробляються вуглеводи, використовуючи сонячну енергію). Також там є велика красива **вакуоля**, заповнена клітинним соком, як озеро водою.

Мал. 149. Місто Клітина

У місті **Клітина бактерій**, <u>значно менша кількість</u> будівель — **органел.** Наприклад, у бактерій <u>немає</u> **ядра**, але це не означає, що клітина залишилась без інформації ДНК. Ні, вона розміщена не в ядрі, а безпосередньо в цитоплазмі.

Кожне з міст-клітин живе засвоїми правилами.

Запам'ятай

За різними підрахунками вчених, в організмі людини міститься 70-100 трильйонів клітин понад 200 різних типів.

Вони відрізняються за розмірами, формою, функціями, але спільно працюють, щоб забезпечити життя організму.

Якщо клітини одного організму так відрізняються, то ще більше відмінностей є в будові клітин різних організмів.

Гімнастика для очей

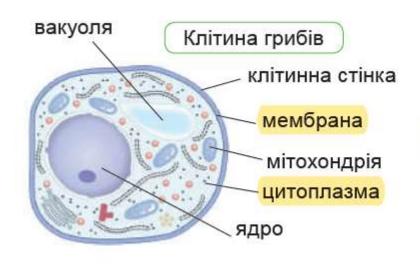

Спробуй віднайти спільні та відмінні риси будови клітин.

підручник. **Сторінка**

Дай відповідь на запитання

Які компоненти клітини ти розпізнав/-ла у відео?

підручник. Сторінка **149**

Фізкультхвилинка

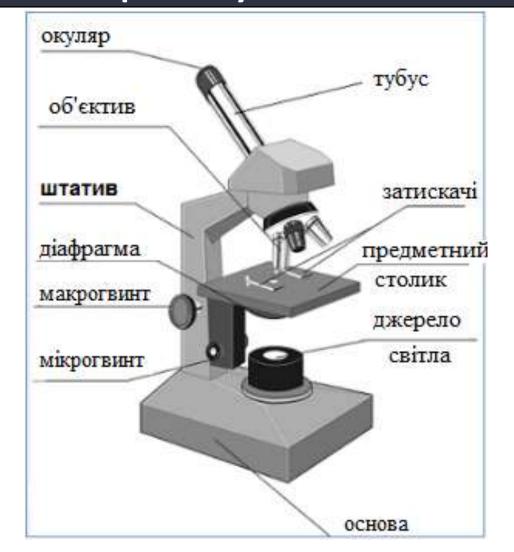

Лабораторне дослідження. Розгляньте будову мікроскопу

- Прилади і матеріали: мікроскоп, предметні та покривні стекла, пінцет,
- препарувальна голка, вода, 2 %-ний розчин калій йодиду, смужки
- фільтрувального паперу, цибулина цибулі ріпчастої.

Будова мікроскопа та правила роботи з ним •

Проведіть дослідження

Розглянь на малюнку 153 послідовність дій під час виготовлення препарату шкірки соковитої луски цибулі

Замалюй декілька клітин шкірочки цибулі та підпиши ядро, вакуолю і клітинну стінку.

підручник. **Сторінка**

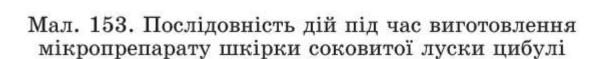
150-151

Напиши висновок про те, які компоненти клітини цибулі можна побачити за допомогою мікроскопа у препараті шкірочки цибулі.

Лабораторне дослідження. Розгляньте будову клітини.

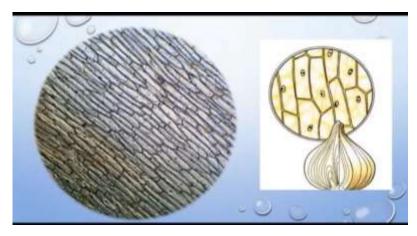
що виступає з-під покривного скла

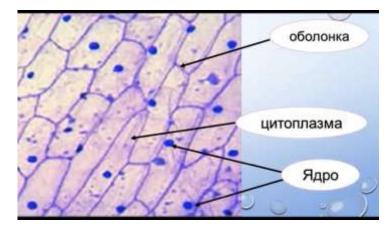

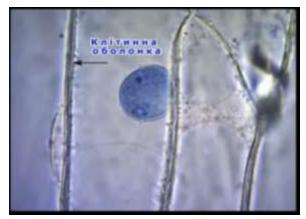
Лабораторна робота **▲**

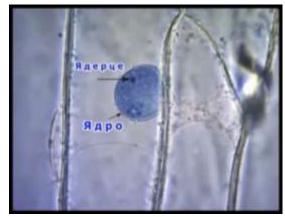

Замалюй декілька клітин шкірочки цибулі та підпиши ядро, вакуолю і клітинну стінку.

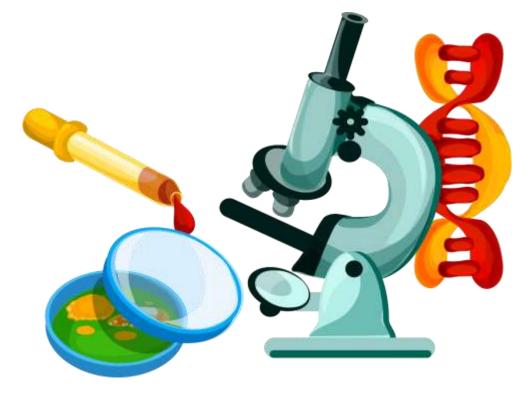

• Напиши висновок про те, які компоненти клітини цибулі можна побачити за допомогою мікроскопа у препараті шкірочки

цибулі.

Домашне завдання

Зворотній зв'язок Human або ел. пошта <u>valentinakapusta55@gmail.com</u>

Підручник §40, ст 147-151, опрацювати матеріал.

Перегляньте мультфільм «Клітина! Клітина! Клітина»

https://www.youtube.com/watch?v=sHQvm IUtI78

Відскануй QR-коди. Ознайомся з будовою мікроскопа та лабораторною роботою. Надішли дослідження клітини на перевірку.

Кошик запитань

Підручник. Сторінка

150